

REFERAT 2022-25: Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 05-05-2022

Mødedato Torsdag d. 05. maj 2022 kl. 19:00

Mødested Sønderborg Naturcenter, Skydebanevej 1, Sønderborg

Mødedeltagere Erik Møller Jørgensen, Agnes Nielsen, Poul Madsen, Erik Krogh, Tom Hartvig Nielsen, Kristian Beuschau, Daniel Staugaard, Erling Junker (Fravær), Henning Wendelboe, Asmus Madsen, Helle Johannsen, Charlotte Riis Engelbrecht

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Borgerinitiativer.....	4
Godkendelse af linjeføring af NybølNorstien Gråsten-Adsbøl.....	7
Drøftelse af prioriteringer i udmøntningsplanen.....	9
Drøftelse af eventuelle driftsomprioriteringer for budgetåret 2023-2026.....	11
Drøftelse af potentialet for energifællesskaber i landdistrikterne.....	12
Drøftelse af anlægsbudgettering 2023-26 – Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.....	14
Orientering om Center for Verdensmål.....	16
Orientering om projektet "Strategiske analyser af hver- dagscykling".....	18
Orientering om status på kommunens involvering i IEA-konference i Sønderborg.....	20
Orientering om ledelsesinformation marts 2022 Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.....	22
Generel orientering.....	23
Lukket: Underskriftsside.....	24

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

21/35462

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Dagsorden blev godkendt med den ændring, at pkt. 3 tages af dagsordenen.

Fraværende:

Erling Junker

Punkt 2: Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Borgerinitiativer

19/48921

Sagsresumé

Byrådet har afsat 1 mio. kr. pr. år til Puljen til Borgerinitiativer. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Puljen kan søges en måned før møde i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter i henhold til gældende kriterier. Udvalget har afsat 50.000 kr. til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer på pylonerne i Gråsten, Sønderborg, Nordborg og Guderup.

Sekretariatet har modtaget 3 ansøgninger til 2. runde af puljen i 2022 på samlet 347.403,50 kr.

Hvis indstillingen imødekommes vil der være 745.048,50 kr. puljemidler til næste runde.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægten.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at godkende

1. Ansøgningen fra Kær Landsbylaug vedr. bålhytte og shelter for alle (250.000 kr.)
2. Ansøgningen fra Kværs-Tørsbøl-Snurom vedr. informations- og formidlingsudstyr (80.303,20 kr.)
3. Ansøgning fra Blans vedr. hegn af frugttræer, bærbuske og blomstrende hegnsplanter (17.100 kr.)

Sagsfremstilling

For fortsat at opnå synlige og handlekraftige resultater i henhold til byrådets og udvalgets vision om landdistrikterne og landsbyerne som "Levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet" er afsat 1 mio. i støtte til en tidlig indsats overfor konkrete problemstillinger og projektforslag.

Følgende projekter fra landsbylaugene søger om støtte ved anden udlodning i 2022:

Nummer 1: En bæredygtig bålhytte og shelter for alle (250.000 kr.)

Kær Halvø Landsbylaug har gennem en årrække efterspurgt et fysisk mødested for landsbylaugets aktiviteter, og i forbindelse med helhedsplanen for Kær Vestermark udarbejdede Landsbylauget et idekatalog med bl.a. ønske om shelter og bålhytte / madpakkehus. Der søges om medfinansiering af en bålhytten, der kan være mødested for alle og anvendes til mange forskellige formål. Bålhytten bygges i bæredygtige materialer med stor andel af genbrug. Størstedelen vil blive lavet af træ inkl. træspån som tagbeklædning. Udformningen vil i udtryk ligne snuden af den nærliggende bygning – Støvlen.

Nummer 2: Ud i naturen i Kværs-Tørsbøl-Snurom (80.303,50 kr.)

Ud i naturen, har det formål at der skal være "let og lige adgang" for skovgæster, borger, skoleelever, dagplejer, at dykke ned i naturen gennem et fremskudt grej-depot, som skal etableres ved et allerede etableret rekreativt område i Kværs, ved en lokal sø. Der søges støtte til indkøb af naturformidlingsgrej til et mindre "grej-hus/skab" samt formidling om,

hvorledes du benytter dette udstyr. Der er her tale om et supplerende projekt til ”Her hilser vi på hinanden” – et stort naturprojekt, der omfatter etablering af tre områder: et motions-/skov-/fitness- område, et rekreativt område samt en stor samlings- og naturlegeplads.

Nummer 3: Hegn af frugttræer, bærbuske og blomstrende hegnplanter (17.100 kr.)

Blans Landsbylaug ønsker at udvikle området, så naturen er en faktor for de lokale borgere samt gæster til området. Frugttræer/frugtbuske vil medvirke til en øget oplevelse på turen til Als Fjord – det vil blive muligt at nyde årets gang med knopper, blomstringer og ikke mindst som forbipasserende at kunne nyde godt af at plukke noget spiseligt frugt og nyde den på en opsat bæk med udsigten over Als Sund.

Nr.	Ansøger:	Ønsker:	Ansøgt:	Samlet budget	Øvrig finansiering:
					Eksterne puljer:
					300.000 kr. (bevilliget)
1.	Kær Landsbylaug	En bæredygtig bålhytte og shelter for alle	250.000,00	930.000	250.000 kr. (ansøgt)
					Kommunen: 130.000 kr.
2.	Kværs-Tørsbøl-Snurom Landsbyråd	Ud i naturen	80.303,50	175.303,20	Ekstern pulje: 95.000 kr. (bevilliget)
3.	Blans Landsbylaug	Hegn af frugttræer, bærbuske og blomstrende hegnplanter	17.100,00	28.500,00	Frivillige timer: 6.000 kr. Egenfinansiering: 5.400 kr.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at alle projekter har positive sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne, idet de fremmer bevægelse i naturen og øget social sammenhængskraft.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

1. Godkendt 250.000 kr. til Kær Landsbylaug
2. Godkendt 80.303,50 kr. til Kværs-Tørsbøl-Snurom Landsbyråd
3. Godkendt 17.100 kr. til Blans Landsbylaug

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

En bæredygtig bålhytte og shelter for alle

Ud i Naturen

Hegn af frugttræer, bærbuske og blomstrende hegnplanter

Punkt 3: Godkendelse af linjeføring af NybølNorstien Gråsten-Adsbøl

22/11157

Sagsresumé

Et enigt byråd har vedtaget et anlægsbudget, hvori indgår etablering af en stiforbindelse mellem Gråsten og Adsbøl. Forvaltningen har afholdt dialogmøder med de berørte lodsejere uden at der er opnået aftaler om stiens linjeføring.

På den baggrund fremlægges tre forslag til linjeføring til udvalgets beslutning. Beslutningen skal danne grundlag for de fortsatte forhandlinger og en evt senere beslutning om ekspropriation.

Udvalget for Teknik, By og Bolig har kompetencen til ekspropriation af fast ejendom, og en evt. beslutning herom vil blive behandlet i en særskilt dagsorden.

Etablering af naturstier er sammenfaldende med byrådets vision om at optimere friluftgrundlaget med fokus på naturen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende hvilken linjeføring forvaltningen skal arbejde videre med:

1. rød linjeføring

eller

2. blå linjeføring

eller

3. gul linjeføring.

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2022-25 har byrådet afsat 1,0 mio. kr. til at færdiggøre stihandlingsplanens mål om en natursti hele vejen rundt om Nybøl Nor. Den manglende strækning skal forbinde Gråsten by med Adsbøl med tilslutning til den senest afsluttede etape ved Østerbakken i Adsbøl.

Forvaltningen har i februar-marts haft dialogmøder med de tre berørte lodsejere med henblik på at finde en linjeføring, som kunne gennemføres med aftaler om adgang for offentligheden mod erstatning for servitut. På baggrund af disse forhandlinger ligger det fast, at der ikke med frivillige aftaler kan etableres en kystnær forbindelse, som det er foreslået i stihandlingsplanen. Umiddelbart syd for Adsbøl by har lodsejerne fremsat nogle forslag og synspunkter, som evt kan danne grundlag for en nærmere forhandling.

Forvaltningen har udarbejdet forslag til tre mulige linjeføringer. Alle tre forslag indebærer, at stien inde i Adsbøl by føres fra Østerbakken mod vest hen over den kommunalt ejede ”ringriderplads” og videre ned til og langs med kystskrænten på matr. nr. 61, Adsbøl, Gråsten-Adsbøl. Efter matr. nr. 61 kan stien føres videre mod vest ad tre forskellige forløb, som vist på vedlagte kortbilag. Enten

- 1. Rød linje: Stien føres fra matr. nr. 61, Adsbøl, Gråsten-Adsbøl op til landevejen i skellet mellem matr. nr.e 147 og 148, Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl. Herefter skal vandrene gå ca 270m ad cykelstien, inden de krydser banen og fortsætter ad banestien til Gråsten by. For at kunne tilslutte trafiksikkert til eksisterende stier i Gråsten skal der skiltes gennem kvarteret Stjernevej og ad fortovet på Kongevej ind til tunnelnedgangen til Gråstenstien.
- 2. Blå linje: Stien fortsættes mod sydvest på matr. nr. 147 Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl og føres herefter op til baneoverskæringen ved landevejen i skellet mellem matr nr 147 og matr nr 40, Gråsten Gods, Gråsten-Adsbøl. Herefter følger den samme linjeføring som rød linje.

- 3. Gul linje: Stien føres langs kysten på hele strækningen på ca 1,4 km fra Adsbøl by til statsskoven Nederstjernen, hvor man kan fortsætte ad etablerede skovveje og-stier til Fiskeris. På strækningen ud for Gråsten Teglværk vil der være tale om en delvis ubefæstet natursti, som forløber oven for kystskrænten med tidligere graveområder til den ene side.

Forvaltningen indstiller, at udvalget tager stilling til hvilken linjeføring, der ønskes gennemført.

Det afsatte anlægsbeløb på 1,0 mio. kr. er baseret på stihandlingsplanens kystnære linjeføring (forslag 3. gul linje).

Forslag 1 og 2 holdes tilsvarende indenfor bevillingen. Disse løsninger indeholder en ruteføring gennem villakvarter og krydsning af den befærdede Kongevej.

Efter stillingtagen til linjeføringen vil de berørte lodsejere få mulighed for at genoptage forhandlingerne. Beslutning om evt. ekspropriation vil blive forelagt Udvalget for Teknik, By og Bolig i en særskilt sag.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at naturstier har positiv indvirkning på mental trivsel, livsstil og social adfærd, idet de fremmer friluftsliv og motion både for enkeltpersoner og i selskab med andre.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Taget af dagsordenen. Det skal afklares om opgaverne med anlæggelse af stier behandles i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter eller Natur, Klima og Miljøudvalget. Sagen genoptages hurtigst muligt.

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

Kortbilag rød, blå og gul linjeføring

Punkt 4: Drøftelse af prioriteringer i udmøntningsplanen

22/11411

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 29. september 2021 budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgningen i løbet af året.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter anmodes om at drøfte og prioritere opgaverne i Udmøntningsplanen, i forhold til hvilke drifts- og anlægsopgaver det er realistisk at få gennemført i indeværende år.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at drøfte

- Prioriteringen af drifts- og anlægsopgaver i Udmøntningsplanen

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 29. september 2021 budgettet for 2022 og overslagsårene 2023-2025. Under overskriften ”Attraktiv og aktiv kommune” indeholder den underliggende budgetaftale en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 10. november 2021 udmøntningsplanen.

Status på udmøntningsplanen vil – i overensstemmelse med budgetforliget – blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 9. februar 2022 og herefter hver anden måned. Derefter orienteres fagudvalgene første gang på marts-møderne i 2022 og herefter hver anden måned.

På maj mødet anmodes udvalget om at drøfte og prioritere opgaverne i Udmøntningsplanen, i forhold til hvilke drifts- og anlægsopgaver, det er realistisk at få gennemført i indeværende år. Dette med baggrund i den store arbejdsmængde og de mange ekstraordinære aktiviteter i indeværende år, herunder Covid-19 og Ukrainesituationen samt TDF.

I forlængelse heraf vurderes om konkrete anlægsprojekter ved 1. bevillingsrevision 2022 skal søges overført til 2023.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. april 2022 fremgår af bilag.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at sagen ikke har sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet eventuelle nye anlægselementer vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Drøftet. Der er ingen omprioriteringer.

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

Status på udmøtningsplan B2022-2025, april 2022

Punkt 5: Drøftelse af eventuelle driftsomprioriteringer for budgetåret 2023-2026

22/11412

Sagsresumé

Af budgethandleplanen for 2023-2026 fremgår at, fagudvalgene, som del af budgetlægningsprocessen, drøfter eventuelle driftsomprioriteringer inden for deres eksisterende driftsrammer.

Forvaltningen anbefaler, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter drøfter sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at drøfte

- forslag til eventuelle driftsomprioriteringer.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2023-26 drøfter og indstiller fagudvalgene eventuelle driftsomprioriteringer inden for egne driftsrammer til budget 2023-26 på udvalgenes junimøder. Udvalgene har deres første drøftelser på maj møderne.

Udvalgene kan driftsomprioritere inden for egne politikområder og/eller indstille driftsomprioriteringer på tværs af politikområderne inden for eget udvalgsområde.

Af handleplanen fremgår, at de stående udvalg indtager dels en rolle som fagudvalg, dels en rolle som part i den tværgående budgetproces med fælles ansvar for realisering af de vedtagne budgettiltag.

Forvaltningen har ingen forslag til driftsomprioritering.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at sagen ikke har sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Forvaltningen Økonomi og Arbejdsmarked oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser. Indstilling om driftsomprioritering mellem udvalgets politikområder vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Drøftet. Der er ingen driftsomprioriteringer.

Fraværende:

Erling Junker

Punkt 6: Drøftelse af potentialet for energifællesskaber i landdistrikterne

19/48922

Sagsresumé

De 4 ejer-kommuner bag Strategisk Energiplan (SEP) Sønderjylland; Tønder, Aabenraa, Haderslev og Sønderborg fik d. 29. november 2021 meddelt et tilsagn på 457.000 kr til det ansøgte projekt: ”Global udsyn og lokal handlekraft ift. grøn omstilling i de sønderjyske landdistrikter”.

Projektet bygger på et tæt samarbejde mellem Varmeplanlæggere, Landdistriktskoordinatorer og SEP Sønderjylland i forhold til at understøtte landsbyernes ønske og behov for lokale varmeløsninger, som bidrag til den grønne omstilling. De sønderjyske kommuner er derfor gået sammen om at undersøge mulighederne for etablering af fælles varmeløsninger uden for kollektive varmforsyningsområder.

Et pilotprojektet på Sydals for demonstration af varmforsyning i områder uden kollektiv varme (fjernvarme og naturgas), herefter kaldet ”område 4”, indgår som Sønderborg-case i fællesprojektet. Dette delprojektet er i en fase, hvor der er behov for at undersøge mulige tovholdere. Den godkendte Varmeplan 2021 i Sønderborg Kommune understøtter mulighederne for varmforsyning i mikro-fællesskaber i mindre bysamfund (handling 4.5).

Helle Eckmann, specialkonsulent hos SEP Sønderjylland deltager i mødet sammen med Carl Erik Maae, landsbyudvikler, for at præsentere status på det tværgående fokus på fælles varmeløsninger blandt pilotlandsbyerne samt fokusere på muligheder og udfordringer i forhold til at etablere fælles varmeløsninger i område 4. Specielt med henblik på at drøfte fremdriften i pilotprojektet på Sydals.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægten.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at drøfte

- om og hvordan Sønderborg Kommune vil kunne indgå i et samarbejde om at undersøge muligheder for en fællesløsning for varmforsyning i områder udenfor kollektiv varme (område 4)

Sagsfremstilling

Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer blev den 23. november 2021 orienteret om fremdriften i pilotprojektet på Sydals, hvor formålet er, at undersøge mulighederne for etablering af fælles varmforsyning i områder af Lysabild og Skovby. Dette indgår som én af de fire pilotlandsbyer i fællesprojektet mellem de sønderjyske kommuner og SEP Sønderjylland. Dette projekt løber fra 29. oktober 2021 til 30. juni 2023.

Vedr. Sydals-pilotprojektet:

Erfaringerne fra Sydals er, at der i høj grad er interesse for en fællesløsning, men at det er en for stor opgave at løfte for et mindre lokalsamfund. Som konsekvens heraf har forvaltningen haft drøftelser med Sønderborg Varme og Sønderborg Forsyning om deres mulighed for at indgå i denne type varmeløsninger.

Ud fra et samfundsmæssigt synspunkt er man fra værkerne positive over for idéen om fællesløsninger. Dog mener man, at der bør etableres et selskab til formålet - med kommunal opbakning, således at fællesløsningen kan skaleres til alle landsbyer i kommunen/Danmark.

En fællesløsning kan eksempelvis være et såkaldt termonet, hvor der graves jordslanger ned i omgivende marker og føres u-isolerede rør ud til de enkelte huse, der så har en indendørs varmepumpe til at løfte temperaturen det sidste stykke. En anden løsning kan være at placere store luft/vand varmepumper (”containerløsning”) og føre isolerede rør ud til de enkelte huse – også her med en indendørs varmepumpe. Hvilken løsning der bør vælges kan måske afhænge af lokale forhold og må bero på specialviden.

For kommunen/samfundet vil en fællesløsning have den fordel, at vejen til CO2-neutralitet vil blive kortere, idet det må antages at udskiftningen af gasfyr/oliefyr mm. vil ske i et hurtigere tempo, som følge af et væsentligt mindre finansieringsbehov hos den enkelte husejer. En fællesløsning vil også kunne udnytte evt. overskudsvarme fra lokale kilder.

For boligejeren vil fordelene bl.a. være at man slipper for at skulle investere kr. 100.000 til 150.000 i eget anlæg (finansiering i landdistrikterne kan være problematisk), og at man muligvis kan opnå de samme tilbud for tilslutning som gælder i fjernvarmeområderne. Man får en færdigpakke incl. service, slipper for ”bøvl” og slipper for at have en varmepumpe udendørs.

Såfremt der er politisk opbakning, vil næste skridt være at undersøge interessen i relevante landdistrikter. Der er taget initiativ til undersøgelse af juridiske muligheder for etablering af driftsenheder.

For Sønderborg kommunes vedkommende skal der findes løsninger på afløsning af fossile brændselsløsninger de steder hvor den traditionelle fjernvarme ikke når ud, for at nå målet i ProjectZeros Masterplan 2029. Det er nødvendigt, at få truffet en beslutning om der skal arbejdes videre med at etablere fælles varmeløsninger og herunder hvordan det bl.a. kan organiseres og finansieres.

Vedr. Global udsyn og lokal handlekraft:

De fire landsby-pilotprojekter har netop været samlet i Bylderup Bov den 1. marts 2022. Hensigten er, at der løbende afholdes ERFA-møder mellem de 4 pilotlandsbyer for, for at dele erfaringer og opnå synergier.

Der var ved sidste møde enighed om, at der må skabes en tættere dialog mellem kommunen, fjernvarmen og landsbyerne, da især finansieringen og den administrative drift af en kollektiv varmeløsning, har vist sig at være de største udfordringer for at få den grønne omstilling til at lykkes i område 4.

De fire landsbyer er på forskellige projekt-trin, og høster derfor stor viden hos hinanden.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at sagen ikke har sundhedsmæssige konsekvenser for borgerne.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Drøftet. Udvalget beder forvaltningen fortsætte arbejdet med hvordan Sønderborg Kommune jf. Varmeplanen og Varmeforsyningsloven kan understøtte og indgå i et samarbejde om fællesløsninger for varmforsyning i områder uden for kollektiv varme (område 4).

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

Notat vedr Global udsyn og lokal handlekraft

Punkt 7: Drøftelse af anlægsbudgettering 2023-26 – Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter

22/11411

Sagsresumé

Udvalgene drøfter på deres maj og juni møder potentielle nye anlægselementer. Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2023-26 som særskilt bilag.

Forvaltningen anbefaler, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter drøfter sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at drøfte

- Eventuelle nye anlægselementer.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2023-26 skal fagudvalgene drøfte og indstille potentielle nye anlægselementer til budget 2022-25 på udvalgenes junimøder. Udvalgene har deres første drøftelser på maj møderne.

De stående udvalg indtager dels en rolle som fagudvalg, dels en rolle som part i den tværgående budgetproces med fælles ansvar for realisering af de vedtagne budgettiltag.

Med afsæt i ikke-disponerede råderum på anlægssiden fra år 2023, er der alene mulighed for at indarbejde få nye tiltag i anlægsbudgettet fra budgetåret 2023. Ønsker om nye anlæg behandles i udvalgene med henblik på indstilling på møderne i juni.

Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2023-26 som særskilt bilag.

Vedlagt som bilag er oversigt over potentielle nye anlægselementer på udvalgets område.

Oversigten indeholder oplysninger omkring hvor ønsket vedrørende de konkrete anlægselementer er opstået, samt forvaltningens umiddelbare kategorisering af de enkelte projekter. Det bemærkes, at kategoriseringen alene er udtryk for en administrativ vurdering og at alle projekter vil være genstand for politisk beslutning og prioritering.

Kategoriseringen 1-3 dækker over følgende principper:

1. Projektet vurderes at være ufravigeligt af hensyn til lovgivning, tidligere politiske beslutninger eller lignende.
2. Projektet vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.
3. Projektet vurderes administrativt ikke hensigtsmæssigt i øjeblikket af tidsmæssige hensyn eller lignende, men vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet eventuelle nye anlægselementer vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Drøftet.

Fraværende:

Erling Junker

Punkt 8: Orientering om Center for Verdensmål

22/9235

Sagsresumé

Center for Verdensmål er i fuld gang med at blive udviklet. Inden længe er der indvielse på Naturcenter Sønderborg – Frydendal, og indvielse af formidlingshuset ved Løkkegård og Permakulturhaven. Der er fortsat mange projekter under udvikling og finansieringen er endnu ikke helt på plads. Afdelingen Bæredygtighed, Natur og Landdistrikter har igangsat et arbejde med et samlet fondskatalog for hele Center for Verdensmål. Fondskataloget inkluderer følgende projekter: Løkkegård, Skivedepot, Bygegård, Klimahus, Motionsbanen, trafikregulering, infrastruktur samt en formidlingsstrategi.

Projektleder Bent Albæk deltager under dette punkt og giver en gennemgang af projektet og arbejdet med fondskataloget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Sønderborg kommune købte Kær Vestermark i 2014 med ønske om at udvikle området rekreativt. Kommunen har ved flere borgerinvolverende processer fået gode ideer og forslag til udviklingen af området. Byrådet besluttede i 2019 at udvikle Kær Vestermark til Center for Verdensmål.

For at realisere visionen om et Center for Verdensmål skal der findes betragtelige midler eksternt i form af sponsorater og fondsmidler. Afdelingen Bæredygtighed, natur og Landdistrikter igangsætter arbejdet med et samlet fondskatalog for Center for Verdensmål.

Fondskataloget skal indeholde følgende elementer:

- Indledning og grundfortælling – inkluderer fortællingen om de eksisterende rekreative og naturmæssige forhold.
- Formidlingsstrategi og tilhørende budget.
- Løkkegård Center for Verdensmål – Der foreligger en masterplan for Centerbygningen Løkkegård og der er igangsat en miljøscreening. Fondskataloget beskriver projektet, byggekonceptet og budgettet.
- Skivedepotet, Det marine Center – der udarbejdes en masterplan og tegningsmateriale samt et budget for ombygning af Skivedepotet. Projektet udvikles i samarbejde med de kommende brugere.
- Bygegård - garderobebygningen, kommende Skivedepot og foreningsrum – der udarbejdes en masterplan og tegningsmateriale samt et budget for ombygning af garderobebygningen. Projektet udvikles i samarbejde med de kommende brugere.
- Klimahus ved Frydendal - der udarbejdes en masterplan og tegningsmateriale samt et budget for udvikling af klimahuset.
- Motionsbane for alle - Der foreligger en masterplan for Motionsbanen for alle. Fondskataloget beskriver projektet, byggekonceptet og budgettet.
- Trafikregulering – der foreligger en trafikplan som beskrives i fondskataloget og der beskrives et budget.
- Infrastruktur – der foreligger en analyse af infrastrukturen. I fondskataloget præsenteres det nødvendige infrastrukturprojekt for at realisere Center for Verdensmål.

Første led i formidlingen af Center for verdensmål sker ved forskellige planche udstillinger fordelt ved følgende lokaliteter/arrangementer:

- Den grønne førertrøje i Borgen uge 22
- IEA Energikonferencen den 8.-9. juni
- Formidlingshuset ved Løkkegård fra 1. juni
- Naturcenter Sønderborg fra 1. juni

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

Status Center for Verdensmål - oplæg

Oplæg Center for Verdensmål fra Lendager Group

Punkt 9: Orientering om projektet "Strategiske analyser af hverdagscykling"

22/11130

Sagsresumé

De 5 danske start- og målbyer i Tour de France 2022 er gået sammen om et fællesprojekt, der har til formål at bruge Tour de France 2022 i Danmark som løftestang for hverdagscyklismen og initierer politisk debat. Fællesprojektet opfatter fem overordnede temaer, hvor Sønderborg har ansvaret for ét af dem, som bærer overskriften: "Cykling i landdistrikterne og erhvervs-samarbejder".

Resultaterne fra fællesprojektet præsenteres den 30. juni 2022 på Cykeltopmødet i Køben-havn, hvor bl.a. Sønderborgs borgmester deltager.

Projektleder Britta Quitzau deltager under dette punkt.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Vejdirektoratets pulje til Videns- og Innovationsprojekter under aftalen om grøn omstilling af transporten har tildelt fællesprojektet 1,7 mio. kr. til projektet med Københavns Kommune som ansøger. Med dette projekt vil de fem værtskommuner for Tour de France i 2022 (København, Roskilde, Nyborg, Vejle og Sønderborg) styrke videns grundlaget inden for fem temaer:

1. Cykling i landdistrikterne og erhvervssamarbejder
2. Cykelpendling og kombinationsrejser
3. Cykling blandt børn, unge og ældre – sundhed hele livet
4. Cykelturisme og oplevelser
5. Viden og innovation

Projektet forventes afsluttet ultimo 2022, og Sønderborg Kommune får 300.000 kr. af midlerne, hvoraf nogle af puljemidlerne går til fælles administration hos projektansøgeren.

Sønderborg Kommune faciliterer temaet "Cykling i landdistrikterne og erhvervssamarbejder" i et samarbejde mellem medarbejdere fra afdelingerne Sundhed, Transportkontoret, Erhvervsservice og Sekretariat for landdistrikter, der koordinerer i forhold til landsbyerne.

Analysedelen udføres af NaboSkab, der tidligere har gennemført en behovsanalyse for Mobilitetsforeningen omkring transportvaner i landdistrikterne og dermed bringer lokale erfaringer ind i opgaven. Firmaet har specialiseret sig i krydsfeltet mellem adfærd og grøn omstilling.

Opgaven består i at udføre og planlægge et kvantitativt survey og kvalitativt casestudie, som skal bruges til at udvikle interventioner i samarbejde med Cykelvæksthuset til fremme af cyklisme gennem virksomhedssamarbejde. Opgavens leverance vil bestå i et afsluttende møde, hvor NaboSkab præsenterer undersøgelsens resultater samt evaluering af interventioner i en rapport sat op i PowerPoint. Derudover vil leverancen bestå af data til deling ved Cykeltopmødet i juni 2022 og Cykelkonferencen i efteråret 2022.

Sundhedsmæssige konsekvenser

Forvaltningen vurderer, at det har positive sundhedsmæssige effekter pga. fremme af cyklisme.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

Strategiske analyser af hverdagscyklisme - oplæg

Punkt 10: Orientering om status på kommunens involvering i IEA-konference i Sønderborg

22/11413

Sagsresumé

Sønderborg skal være vært for Det Internationale Energiagenturs (IEA) årlige, internationale konference om energieffektivisering den 8. og 9. juni 2022.

Økonomiudvalget godkendte den 9. februar 2022 model for kommunens involvering i IEA-konferencen, som indbefatter opgaver vedr. trafikafvikling, kommunikation, et virksomhedsrettet spor samt et borgerrettet spor.

Planlægningen af konferencen er nu mere fremskreden, og det er muligt at være mere konkret på potentielle kommunale indsatser inden for henholdsvis det borgerrettede og virksomhedsrettede spor.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter orienteres om status på planlægningen af kommunens involvering i aktiviteter der skal understøtte konferencen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Sønderborg skal være vært for Det Internationale Energiagenturs (IEA) årlige, internationale konference om energieffektivisering den 8. og 9. juni 2022. IEA og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet er arrangører og Danfoss, Dansk Industri og State of Green er medarrangører. Kommunen har således ikke en rolle i planlægning og afvikling af conferenceprogrammet, men har mulighed for at støtte op om konferencen og udnytte den internationale bevågenhed.

Økonomiudvalget godkendte den 9. februar 2022 model for kommunens involvering i IEA-konferencen, som indbefatter opgaver vedr. trafikafvikling, kommunikation, et virksomhedsrettet spor samt et borgerrettet spor. Udvalget besluttede desuden, at reservere 0,1 mio. kr. ud af de 0,2 mio. kr., der var estimeret til borgerrettede aktiviteter, til skoleområdet.

Opgaver til IEA-konferencen	Estimeret udgift
Infrastruktur og trafikafvikling	0,3 mio. kr.
Kommunikation	0,1 mio. kr.
Virksomhedsrettede aktiviteter (Vækstrådet)	0,2 mio. kr.
Borgerrettede aktiviteter (0,1 mio. kr. til skoleområdet og 0,1 mio. til øvrige aktiviteter)	0,2 mio. kr.
I alt	0,8 mio. kr.

Planlægningen af konferencen er nu mere fremskreden, og det er nu muligt at være mere konkret på potentielle kommunale indsatser inden for henholdsvis det borgerrettede og virksomhedsrettede spor.

Solution House

Danfoss planlægger i samarbejde med ProjectZero at lave et såkaldt "Solution House" på græsarealet på hjørnet af Helgolandsgade/Nørre Havnegade. Formålet med "Solution House" er at formidle og visualisere ProjectZero-fortællingen

målrettet konference deltagerne med fokus på, hvordan byer kan initiere konkrete energieffektive løsninger. "Solution House" vil være åbent for både kongressgæsterne samt borgerne.

Kommunen har mulighed for at bidrage ind i "Solution House" med relevante elementer, der passer til og understøtter ProjectZero-fortællingen. Det kan fx være kommunens egne indsatser om energieffektivisering af bygninger, fortælling og visualisering af Center for Verdensmål samt Verdens grønneste målby. Forvaltningen arbejder videre med konkretisering af opgaven i dialog med Danfoss og ProjectZero.

Forvaltningen vurderer, at denne opgave kan håndteres både ressourcemæssigt og økonomisk inden for rammerne af den model, som Økonomiudvalget godkendte den 9. februar.

Øvrige aktiviteter langs Byens Havn

Arrangørerne opererer med en række primære lokationer i forbindelse med afviklingen af konferencen. Konkret er der tale om et relativt lille geografisk område, der spænder fra Hotel Alsik og kasernen til Sønderborg Slot og over Chr. X's bro til Alsion. Den primære lokation er dog i området ved Byens Havn, centreret omkring Hotel Alsik.

Der er således mulighed for at understøtte konferencen med forskellige borger- og virksomhedsrettede aktiviteter, der spiller ind i konferencetemaet om energieffektivitet og bæredygtighed samt skabe et levende byrum i dagene 7. til 9. juni.

I forlængelse af ovenstående har ProjectZero taget initiativ til at etablere en hurtigt arbejdende styregruppe med relevante aktører, der kan spille ind i aktiviteter, der kan understøtte konferencens budskaber om energieffektivisering. Styregruppen har foruden ProjectZero og kommunen deltagelse af Sønderborg Vækstråd, der har ansvaret for de virksomhedsrettede aktiviteter, Vores Sønderborg og Sønderborg Forsyning. Formålet med styregruppen er at koordinere og igangsætte aktiviteter rundt om konferencen, der er målrettet lokale borgere og virksomheder. Dette med henblik på at udnytte den platform konferencen giver for at vise områdets mangfoldige indsatser, gøre energieffektivitet nærværende for borgerne samt få sat Sønderborg på landkortet.

Af konkrete eksempler på aktiviteter kan nævnes aktivitetstelte med forskellige målgrupper og workshops relateret til konferencens tema. Forvaltningen er opmærksom på at skoleområdet skal have et særligt fokus, jf. Økonomiudvalgets beslutning fra den 9. februar 2022. Styregruppen arbejder i øjeblikket på at få ansat en projektleder, der kan konkretisere, koordinere og eksekvere aktiviteterne. Ligeledes vil der være en stor koordinerings- og faciliteringsopgave forbundet hermed, herunder kontakt til og løbende dialog med aktører, indhentelse af relevante myndighedstilladelser, eventuel udarbejdelse af sikkerhedsplan samt generel planlægning og koordinering med arrangørerne samt kommunikation, trafikafvikling m.v.

Forvaltningen bemærker, at ovenstående kun kan realiseres såfremt det lykkes at finde en egnet projektleder til opgaven. Det er ligeledes en forudsætning, at der grundet den skarpe tidshorisont sker en hurtig fokusering og afgrænsning af opgaven, da det ellers ikke vil være realistisk at gennemføre den nødvendige planlægning og tilhørende myndighedsbehandling. Det er ligeledes et opmærksomhedspunkt, at arrangørerne af konferencen endnu ikke har leveret de nødvendige informationer om program, tidsplan m.v., som er afgørende for at kunne planlægge aktiviteter rundt om konferencen.

ProjectZero har tilkendegivet, at man er indstillet på at afholde udgifterne til den forømtalte projektledelse af aktiviteterne på Byens Havn. Forvaltningen er opmærksom på, at kommunens bidrag til aktiviteterne langs Byens Havn bliver inden for rammerne af den model med tilhørende økonomi, som Økonomiudvalget godkendte den 9. februar. Opgaven vil i modelsammenhæng indgå som det borgerrettede element.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Erling Junker

Punkt 11: Orientering om ledelsesinformation marts 2022 Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter

22/6450

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

På udvalgets område forventes der balance i budgettet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning

Sagsfremstilling

Opfølgningen på ledelsesinformationen 2022 sker månedligt for de enkelte udvalg, hvor der gives en status og forventning til årsresultatet.

Budgettet forventes overholdt på alle områder.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

LIS Drift UBL 03 2022

Puljer UBL 03 2022

Punkt 12: Generel orientering

21/35462

Sagsresumé

Orientering fra Landsbyforum

- Referat fra mødet mellem Landsbyforum og Staben i Teknik, Miljø og Bæredygtighed

Orientering fra medlemmer

Orientering fra formanden

Orientering fra stående udvalg

Orientering fra forvaltningen

- Orientering om de administrative tilpasninger
- Indvielse af Sønderborg Naturcenter den 7. maj 2022
- Madens Folkemøde den 3. – 4. juni
- Informationshuset (Høsehuset) ved Center for verdensmål
- Indvielse af Perma-haven
- Afslutning på TOUR-BO projektet den 23. maj kl. 13.00-14.30

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning

Beslutning Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter den 05-05-2022

Taget til efterretning.

Fraværende:

Erling Junker

Bilag

Skriftlig orientering fra forvaltningen

Punkt 13: Lukket: Underskriftsside

21/35462